

Norsk Lovtidende.

Udgiven efter offentlig Foranstaltning

ifølge Lov af 1^{ste} April 1876.

N^o 22.

Udgivet 19de Mai.

1904.

Lov

17 Mai.
No. 1.

om Forbud mod at udføre Fortidslevninger af Landet.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige,
de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 5te Mai d. A., saalydende:

§ 1. Fortidslevninger fra Norges Oldtid eller Middelalder, saasom Mynter, Baaben, Redstaber, Bohave, Prydelser, Skibsfrog eller Dele deraf, Stene med Indskrifter eller Billeder, maa ikke udføres af Landet uden vedkommende Regjeringsdepartements Samtykke.

§ 2. Den, som overtræder denne Lov eller medvirker dertil, straffes med Bøder fra Kr. 1,00 til Kr. 5000,00, hvorhos vedkommende Gjenstande eller deres Værdi kan inddrages hos den skyldige til Fordel for Statskassen. Gies Gjenstandene af flere i Fællesskab, bliver kun den Del at inddrage, som tilkommer den skyldige.

§ 3. Nærværende Lov træder straks i Kraft.

Indtil den almindelige borgerlige Straffelov træder i Kraft, bliver Overtrædelser af denne Lov at paatale som Politisager.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Rigets Segl.

Givet i Kristiania den 17de Mai 1904.

(L. S.)

Efter Hans Majestæt Kongens naadigste Befaling:

J. Hagerup.

B. Kildal.

Strugstad.

J. Schønning.

Hauge.

A. Hansen.

Chr. P. Mathiesen.

Lehmann.

17 Mai.
No. 2.

Lov

om Forandring i § 4 i Lov af 27de Juni 1891 angaaende
fristne Disjenter og andre, der ikke er Medlemmer af
Statskirken.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige,
de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu for-
samlede ordentlige Storthings Beslutning af 11te Mai d. A.,
saalydende:

§ 1. § 4, 1ste Afsnit i Lov af 27de Juni 1891 angaaende
fristne Disjenter og andre, der ikke er Medlemmer af Statskirken,
skal herefter lyde saaledes:

Disjenter er fritagne for andre personlige Ydelser til Stats-
kirken og dens Betjente end saadanne, som pligtes i Anledning af
kirkelige Forretninger, som udføres for nogen, som tilhører deres
Husstand. Naar Ydelser til Statskirken og dens Betjente er ind-
befattet i Beløb, som udlignes til Kommunen som personlig Skat,
sættes de med et af Kommunestyret bestemt Beløb ud af Betragt-
ning ved Beregningen af de Skattebidrag, som falder paa dem, som
i det forud for Skatteaaret liggende Aar til og med 30te September
med sin hele Husstand uafbrudt har tilhørt en ordnet Menighed og
inden 15de Oktober næstefter for Vigningskommissionen er anmeldt
som saadanne. Kommunestyret beslutter, hvorvidt og i saa Fald i
hvilken Udstrækning saadan Fritagelse ogsaa skal tilstaaes Disjenter,
som ikke tilhører nogen ordnet Menighed, eller hvis Husstand tæller
Medlemmer, som tilhører Statskirken. Saadan Beslutning kan inden
4 Uger, efterat den er Vedkommende meddelt eller offentlig kund-
gjort, indankes for Amtsstattekommissionen til endelig Afgjørelse.
Kommunestyret bestemmer, om saadan Fritagelse ogsaa skal gjælde
Eiendomsskat. For Tiende og andre paa fast Eiendom hvilende
Afgifter eller Byrder er Disjenter ikke fritaget.

§ 2. Denne Lov træder i Kraft straks.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage
og bekræfte denne Beslutning som Lov under Rigets Segl.

Givet i Kristiania den 17de Mai 1904.

(L. S.)

Efter Hans Majestæt Kongens naadigste Befaling:

F. Sagerup.	B. Rildal.	Strugstad.	J. Schønning.
Hauge.	A. Hansen.	Chr. P. Mathiesen.	

Sehmann.

Lov

17 Mai.
No. 3.

om Tillæg til Lov om Fattigbæsenet af 19de Mai 1900.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 13de Mai d. A., saalydende:

Med Kongens Samtykke kan en Kommune eller et Fattigdistrikt for et Tidsrum af indtil 3 Aar ad Gangen deles i flere mindre Kredse, saaledes at hver Kreds under Fattigstyrets Overtilsyn og Bestyrelse i det hele eller for en Del overtager Forsørgelsen af sine Fattige.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Rigets Segl.

Givet i Kristiania den 17de Mai 1904.

(L. S.)

Efter Hans Majestæt Kongens naadigste Befaling:

F. Hagerup. B. Rildal. Strugstad. J. Schønning.
Hauge. A. Hansen. Chr. P. Mathiesen.

Dehmann.

Lov

17 Mai.
No. 4.

indeholdende Forandringer i Lov af 14de Januar 1837 om Formandskaber paa Landet med Tillægslove af 27de Juli 1896 og 29de Mai 1901.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 5te Mai d. A., saalydende:

I.

§ 2 i Lov af 14de Januar 1837 om Formandskaber paa Landet med Tillægslove af 27de Juli 1896 og 29de Mai 1901 skal lyde, som følger:

17 Mai. § 2. Stemmeberettigede fra den 1ste Oktober det Aar, da
No. 4. Mandtallet affattes, ere

- a. Mænd, som have de i Grundlovens § 50 foreskrevne Betingelser for Stemmeret,
- b. Kvinder, som da have fyldt 25 Aar, have haft fast Ophold i Landet i fem Aar, have norst Statsborgerret og ved det kommunale Stemmeretsmandtals Afslutning enten selv have betalt Skat til Stat eller Kommune for det sidst forløbne Skatteaar ifølge Vigning af antagen Indtægt paa mindst 300 Kroner eller leve i helt eller delvis Formuesfællesskab med Egtfælle, der har betalt saadan Skat, naar de i de to sidste Aar have haft fast Ophold i Herredet og ikke ere i noget Tilfælde, som efter Grundlovens §§ 52 og 53 bevirker Suspension eller Tab af Stemmeret.

Dog medfører Fattigunderstøttelse ikke Stemmerettens Suspension, naar den

- a. er ydet andre end vedkommende Person selv, dennes Egtfælle eller Børn under 15 Aar, eller
- b. af Vedkommende tilbagebetales inden Mandtallets Afslutning, eller
- c. er foranlediget ved Bestemmelserne i Lov om abnorme Børns Undervisning af 8de Juni 1881 § 7, Skolelovene af 26de Juni 1889, for Landet §§ 17 og 60, for Byerne §§ 19 og 53, eller
- d. er modtaget i Form af Indlæggelse paa Sygehus eller Asyl eller til Dækkelse af Udgifter ved anden Sygebehandling.

Enhver, der har en samlet Indtægt af 300 Kroner, skal lægges i Skat til Kommunen, selv om Vedkommende efter de vedtagne Skatteregler vilde blive skattefri. Skattebeløbet maa i dette Tilfælde ikke være under 50 Ore og ikke over 2 Kroner.

II.

Nærværende Lov træder i Kraft strax.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Rigets Segl.

Givet i Kristiania den 17de Mai 1904.

(L. S.)

Efter Hans Majestæt Kongens naadigste Befaling:

J. Hagerup.

B. Kildal.

Strugstad.

J. Schønning.

Hauge.

A. Hansen.

Chr. P. Mathiesen.

Behmann.

Lov

17 Mai.
No. 5.

indeholdende Forandringer i Lov af 14de Januar 1837 om Formandskaber i Kjøbstæderne med Tillægslove af 27de Juli 1896 og 29de Mai 1901.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At os er bleven forelagt det nu samlede ordentlige Storthings Beslutning af 5te Mai d. A., saaledende:

I.

§ 2 i Lov af 14de Januar 1837 om Formandskaber i Kjøbstæderne med Tillægslove af 27de Juli 1896 og 29de Mai 1901 skal lyde, som følger:

§ 2. Stemmeberettigede fra den 1ste December det Aar, da Mandtallet affattes, ere

- a. Mænd, som have de i Grundlovens § 50 foreskrevne Betingelser for Stemmeret,
 - b. Kvinder, som da have fyldt 25 Aar, have haft fast Ophold i Landet i fem Aar, have norst Statsborgerret og ved det kommunale Stemmeretsmandtals Afslutning enten selv have betalt Skat til Stat eller Kommune for det sidst forløbne Skatteaar ifølge Vigning af antagen Indtægt paa mindst 400 Kroner eller leve i helt eller delvis Formuessælleskab med Egtfælle, der har betalt saadan Skat,
- naar de i de to sidste Aar have haft fast Ophold i Kjøbstaden og ikke er i noget Tilfælde, som efter Grundlovens §§ 52 og 53 bevirker Suspension eller Tab af Stemmeret.

Dog medfører Fattigunderstøttelsen ikke Stemmerettens Suspension, naar den

- a. er ydet andre end vedkommende Person selv, dennes Egtfælle eller Børn under 15 Aar, eller
- b. af Vedkommende tilbagebetales inden Mandtallets Afslutning, eller
- c. er foranlediget ved Bestemmelserne i Lov om abnorme Børns Undervisning af 8de Juni 1881 § 7, Skolelovene af 26de Juni 1889, for Landet §§ 17 og 60, for Byerne §§ 19 og 53, eller
- d. er modtaget i Form af Indlæggelse paa Sygehus eller Asyl eller til Dækelse af Udgifter ved anden Sygebehandling.

Enhver, der har en samlet Indtægt af 400 Kroner, skal lægges i Skat til Kommunen, selv om Vedkommende efter de vedtagne Skatteregler vilde blive skattefri. Skattebeløbet maa i dette Tilfælde ikke være under 50 Ore og ikke over 2 Kroner.

17 Mai.
No. 5.

II.

Nærværende Lov træder i Kraft strax.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Rigets Segl.

Givet i Kristiania den 17de Mai 1904.

(L. S.)

Efter Hans Majestæt Kongens naadigste Befaling:

J. Hagerup. B. Risdal. Strugstad. J. Schøning.
Hange. A. Hansen. Chr. P. Mathiesen.

Behmann.

17 Mai.
No. 6.

Lov

indeholdende Forandringer i Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 13de Mai 1904, saalydende:

I.

Efternævnte Bestemmelser i Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 skal herefter lyde, som følger:

§ 7. Høiesterets Kjæremaalsudvalg bestaar af tre af Høiesterets Dommere, opnævnte af Justitiarius, som Regel skiftevis for en Maaned. Den ældste Dommer forretter som Formand. Naar Høiesteret finder det hensigtsmæssigt, nedsættes samtidig to Kjæremaalsudvalg. Høiesteret giver i dette Tilfælde almindelige Bestemmelser angaaende Sagernes Fordeling mellem de to Udvalg. Med Hensyn til Kjæremaalsudvalgenes Sammentræden i Mellemtiden fra Høiesterets første til anden Session forholdes paa samme Maade som for Høiesteret bestemt.

§ 19. Ved Lagmandsret behandles Sager angaaende Forbrydelser, som kan medføre strengere Straf end Fængsel i 3 Aar — grove Tyverier og Indbrud dog undtaget — samt Sager angaaende Forsøg paa saadanne Forbrydelser.

Straffens Skjærpelse paa Grund af Gjentagelse eller paa Grund af Sammenstød af Forbrydelser kommer her ikke i Betragtning.

§ 22. Ved Meddomsret behandles de Sager, som ikke hen- 17 Mai.
hører under Lagmandsret eller afgjøres af Forhørsretten i Hen- No. 6.
hold til § 283.

Sager angaaende Forbrydelser kan Baatalemyndigheden dog strax indbringe for Lagmandsretten, hvis den af særlige Grunde finder det hensigtsmæssigt eller det begjæres af Sigtede.

Saadan Begjæring maa ikke aflaaes, hvis Baatalemyndigheden vil paaftaa Fradømmelse af de statsborgerlige Rettigheder (Straffelovens § 29,2) eller Dømmelse af en Straf, som medfører Tab af disse, eller der handles om en Forbrydelse, strafbar efter Straffelovens Kapitler 8, 9 eller 10 eller § 142, eller en Forbrydelse i offentlig Tjeneste eller ved trykt Skrift.

§ 32. Meddoms- og Forhørsretterne holdes saavidt muligt ved de almindelige Ting. Dog kan vedkommende Regjeringsdepartement bestemme, at de holdes paa faste ugentlige eller maanedlige Retsdage, hvor dette findes hensigtsmæssigt.

Naar hurtigere Behandling paa kræves, fordi Sigtede er paa greben, eller af andre Grunde, eller naar det for Sagens Oplysning er hensigtsmæssigt, at Retten holdes paa et andet Sted end det sedvanlige, bliver Ertræret at afholde.

Rongen kan i den Udstrækning, hvori det findes hensigtsmæssigt, bestemme faste Retssteder for Meddoms- og Forhørsretterne.

§ 54. Betimelig forinden hvert Lagmandsding har Lagmanden i Overvær af to Retsvidner ved Lodtrækning at udtage tyve Lagrettemænd samt to Baramænd.

Rongen kan for hvert Lagsogn give almindelige Bestemmelser om, hvor længe de udtrukne Lagrettemænd skal gjøre Tjeneste. Hvor ikke andet er bestemt, skal de tjenestgjøre under hele Tinget og i ethvert Fald, indtil Forhandlingen af den paabegyndte Sag er tilendebragt.

Skal Lagrettemændene ikke gjøre Tjeneste under hele Tinget, har Lagmanden betimelig at udtage Lagrettemænd saa ofte, som fornødiges.

§ 59. Lodtrækningen og de Afgjørelser, som er truffene i Henhold til foregaaende Paragraf, indføres i en dertil bestemt Bog. Lodtrækningens Udfald meddeles Statsadvokaten, som er berettiget til at udstyre tre af de udtrukne Lagrettemænd. De sytten først udtrukne, som ikke udstydes, samt Baramændene tilsiges at møde ved Lagmandsdinget.

§ 64. Er Antallet af de ved Lagmandsdinget tilstedeværende Lagrettemænd, som kan gjøre Tjeneste, mindre end sytten eller i det i § 321 nævnte Tilfælde mindre end atten, Baramændene iberegne, uden at dog Lagrettelisten i sin Helhed er ugyldig, tilkalder Lagmanden blandt de Lagrettemænd, som hurtigst kan komme tilstede, det fornødne Antal, med Forbigaaelse saavidt muligt af

17 Mai. dem, der tidligere har gjort Tjeneste, og efter Lodtrækning, for-
No. 6. saavidt der findes Valg mellem flere. Saadan Tilfaldelse kan undlades, saafremt Parterne frafalder sin Ret til at udskyde flere, end at der bliver mindst ti eller i Tilfælde elleve Lagrettemænd tilbage, som kan gøre Tjeneste.

§ 100. I alle Sager, for hvilke ikke andet særlig er bestemt (§§ 373, 377, 389, 404, 430 og 432) skal Sigtede have Forsvarer:

1. ved Hovedforhandlingen samt ved Tingsvidner og Graanskninger, der optages i Henhold til §§ 296 og 297;
2. ved Afhørelse af Vidner eller ved Graanskning, naar det antages, at Forretningen vil blive benyttet som Bevis under Hovedforhandlingen;
3. ved Retsmøder, fra hvilke Sigtede i Henhold til § 278, 3die Led er udelukket.

§ 316. Ved Sagens Paaraab opfordrer Lagmanden Lagrettemændene saavel som Parterne til at angive, hvorvidt nogen af Lagrettemændene efter § 66 eller § 67 er udelukket fra at gøre Tjeneste i Sagen. Bliver der ikke mindst sytten eller i det i § 321 nævnte Tilfælde mindst atten Lagrettemænd tilbage, Paaraaendene iberegne, fyldes Tallet paa den i § 64 angivne Maade.

§ 332. Graanskning, der ikke udkræver særlig Sagkyndighed, derunder indbefattet Aastedsgraanskning til ret Forstaaelse af Stedforhold, bør, hvor det kan ske uden overveiende Ulempe, foretages af selve Domstolen.

Vidner, hvis Forklaring antages at være af Betydning for Sagen, bør afhøres mundtlig for selve Domstolen, hvor ikke særegne Omstændigheder er til Hinder derfor.

Oplæsning af Forklaring, som et i Retten tilstedeværende Vidne tidligere har afgivet, kan ikke under nogen Omstændighed finde Sted, medmindre Vidnet

erklærer ikke længere at erindre Forklaringens Gjenstand, eller

forklarer sig i Strid med sit tidligere Udsagn uden at berigtige Modsigelsen, naar denne bliver ham foreholdt, eller vægrer sig for at svare; er den tidligere Forklaring ubeediget, maa Opplæsning i dette Tilfælde dog ikke ske, saa længe Tvangsmidler kan anvendes.

Forklaring, som tidligere er afgiven af Vidne, der ei er tilstede i Retten, kan i Almindelighed ikke oplæses, medmindre

Forklaringen er beediget og Retten finder, at Indfaldelse til mundtlig Afhørelse vil medføre usforholdsmæssig Ulempe og Omkostning, og at Opplæsning er ubetænkelig, eller mundtlig Afhørelse eller Gdsfættelse er uiværksættelig.

Erklæring, som tidligere er afgiven af Sagkyndig, der ei er tilstede i Retten, kan altid oplæses, saafremt

Erklæringen er beediget og Retten ikke finder det nødvendigt at indkalde den Sagkyndige til mundtlig Afhørelse, eller mundtlig Afhørelse eller Edfæstelse er uiverksættelig. 17 Mai. No. 6.

Udenretslige Forklaringer eller Erklæringer maa ikke oplæses, medmindre det findes utvilsomt, at de vil bidrage til Sagens rette Oplysning. Ei heller maa ubeedigede retslige Forklaringer oplæses, medmindre Oplæsningen efter Omstændighederne findes aldeles ubetænkelig.

Naar Udsagn af Vidner eller Sagkyndige oplæses, maa det udtrykkelig bemærkes, om de er beedigede eller ikke.

§ 351. Efter tilendebragt Raadslagning afstemmer Lagretten om de enkelte Spørgsmaal i den Orden, hvori de er stillede. Ordføreren afsejler hver enkelt Lagrettemand hans Stemme i den ved Lodtrækningen bestemte Orden og afgiver selv sin Stemme sidst. I de i § 346 omhandlede Tilfælde udfordres til et bekræftende Svar over Halvdelen af Stemmerne; ellers maa ethvert for Tiltalte ugunstigt Svar afgives med mindst syv Stemmer.

De, som ved Besvarelsen af Hovedspørgsmaalet har stemt til Tiltaltes Gunst, ansees ogsaa at stemme saaledes ved ethvert Til lægsspørgsmaal; som Følge heraf afsejles disse Lagrettemænd intet Svar ved Afstemningen over saadanne.

§ 357. Gaar Lagrettens Kjendelse ud paa, at Tiltalte ikke er skyldig, affiger Retten strax Frifindelsesdom.

Finder Retten, at en rigtig Forstaaelse af Retsspørgsmaalene, sammenholdt med Lagrettens Svar, maa lede til Frifindelse, kan den ligeledes strax affige Frifindelsesdom.

§ 360. Finder Retten, at en rigtig Forstaaelse af Retsspørgsmaalene maa bevirke, eller kommer den i det i § 359 nævnte Tilfælde enstemmig til den Overbevisning, at en rigtig Burdering af Beviserne maa lede til, at Tiltalte fældes for en mindre Forbrydelse eller Forseelse end den, hvori Lagretten har fundet ham skyldig, men at der til dennes Gjerningsindhold hører Omstændigheder, om hvis Tilstedeværelse Lagrettens Kjendelse intet har afgjort, skal de til Afgjørelse heraf fornødne Spørgsmaal forelægges.

§ 375. Dom affiges paa Stedet eller i særdeles tvilssomme Tilfælde senest tre Dage efter Forhandlingens Tilendebringelse.

Domsgrundene skal for Skyldspørgsmaalets Vedkommende, forsaavidt Tiltalte domsfældes, nøiagtig angive, hvilke Omstændigheder der som Grundlag for Dommen antages beviste, og i Tilfælde af, at Tiltalte frifindes, hvilke Straffebetingelser der antages at mangle eller ikke at være beviste, eller hvilke Omstændigheder der antages at foreligge, som udelukker Straffen.

Ligesaa anføres de Betragtninger, som har været bestemmende for Strafudmaalingen.

I alle Tilfælde skal Domsgrundene derhos oplyse, hvorvidt

17 Mai. No. 6. Dommen er enstemmig, eller om og i Tilfælde i hvilke Punkter nogen af Rettens Medlemmer er uenig i Domsresultatet.

§ 381. Den i § 290 omhandlede Vedtagelse af Straf kan, dog uden at Fuldbkyrdelsen af Hensyn til den ved § 383 hjemlede Ankefrist behøver at opsættes, paaanføres paa Grund af Krænkelse af Rettergangsregler samt paa Grundlag af, at det Forhold, som har bevirket Forelægget, ikke er strafbart, eller at Vedtagelsen mangler nogen for en bindende Viljeserklæring fornøden Egenkab. Af samme Grunde kan den i § 377, femte Punktum omhandlede Afgjørelse paaanføres.

§ 387. Paatalemyndigheden indsender uopholdelig Ankerklæringen, ledsaget af sammes Begrundelse, samt Udskrift af Hovedforhandlingen og andre fornødne Udskrifter og Dokumenter til Høiesterets Kjeremaalssudvalg.

Udvalget afgjør, hvorvidt Anken er betimelig erklæret og i andre Henseender lovlig. Antages dette, kan det i Meddomsretssager og Forhørsretssager, hvor det enstemmig finder det utvilsomt, at — i Medfør af de om Ankesagers Afgjørelse i Høiesteret gjældende Regler — Tiltalte bør frifindes eller en Dom ophæves eller i Henshold til Anken forandres til Gunst for Domsfældte, uden videre træffe Afgjørelse i Overensstemmelse hermed. Vigeledes kan Udvalget ophæve Dommen, hvor det enstemmig finder det utvilsomt, at Dommen af Høiesteret vilde blive forandret til Stade for Tiltalte, fordi der er anvendt en mildere Straf end den, som i Loven er fastsat som den mindste Straf for vedkommende Handling, eller fordi det paa Grund af manglende Oplysning om tidligere Domsfældelse er undladt at ilægge forhøiet Straf i Gjentagelsesilfælde. Ellers har det snarest muligt at afgive Erklæring om, hvorvidt Anken skal afvises som aabenbar grundløs eller henvises til Prøvelse i Høiesteret. I sidste Tilfælde oversender Justitiarius Sagen til Paatalemyndigheden eller Forsvareren, efter som hin eller denne først skal have Ordet, med Paalæg om inden en fastsat Frist at tilstille Modparten samme.

§ 400. Sag, hvori Dom er affagt af Meddoms- eller Forhørsret, kan af Parterne begjæres taget under fornøyet Behandling ved Lagmandsret.

Dog udkræves Kjeremaalssudvalgets Samtykke:

1. Hvor den ilagte Straf alene er Bøder eller betinget Frihedsstraf og Sagen angaar:

a. Forseelser.

b. Forbrydelser mod Straffelovens Kap. 22, 23, 28 eller 30.

2. Hvor Sagen angaar borgerlige Retskrav, som ifølge § 2 skal behandles efter denne Lov.

Efter Tiltaltes Død kan alene Paatalemyndigheden begjære fornøyet Behandling og da blot til Gunst for Tiltalte.

II.

Denne Lov træder i Kraft samtidig med den almindelige borgerlige Straffelov.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Rigets Segl.

Givet i Kristiania den 17de Mai 1904.

(L. S.).

Efter Hans Majestæt Kongens naadigste Befaling:

J. Hagerup. B. Rildal. Strugstad. J. Schøning.
Hauge. A. Hansen. Chr. P. Mathiesen.

Lehmann.

Lov

indeholdende Forandringer i Lov om Rettergangsmaaden i militære Straffesager af 29de Mars 1900.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjør vitteligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 9de Mai dette Aar, saalydende:

§ 77 i Lov om Rettergangsmaaden i militære Straffesager af 29de Mars 1900 skal lyde:

Der skal bestikkes sigtede Forsvarer:

1. ved Hovedforhandling for Krigsret samt for den militære Højesteret udenfor de i § 202 omhandlede Tilfælde;
2. ved Tingsvidner og Granskninger, der optages i Genhold til § 153;
3. ved Afhørelse af Vidner eller ved Granskning, naar det antages, at Forretningen vil blive benyttet som Bevis under Hovedforhandlingen;
4. ved Retsmøder, fra hvilke Sigtede i Genhold til § 141, jfr. den borgerlige Straffeprocesslovs § 278, 3dje Ved, er bleven udelukket.

Har Sigtede for Retten eller under Krigsforsør afgivet uforbeholden Tilftaaelse, hvis Rigtighed bestrykes ved de øvrige foreliggende Dplysninger i en Sag, der ikke kan medføre høiere Straf end Fængsel i 8 Aar, undlades saavel ved Hovedforhandling for

17 Mai.
No. 6.

17 Mai.
No. 7.

17 Mai. No. 7. Krigsret som i Anledning af særskilte Bevisoptagelser Bestikkelse af Forsvarer, medmindre Sigtede fremsætter Begjæring derom. Har Bod været forelagt som Disciplinærstraf, er det ikke nødvendigt, at Forsvarer bestikkes.

Denne Lov træder i Kraft samtidig med den militære Straffelov.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Rigets Segl.

Givet i Kristiania den 17de Mai 1904.

(L. S.)

Efter Hans Majestæts Kongens naadigste Befaling:

J. Hagerup. B. Rildal. Strugstad. J. Schjøning.
Hauge. A. Hansen. Chr. P. Mathiesen.

Lehmann.

17 Mai.
No. 8.

Lov

om Salg og Skjænkning af Brændevin, Øl, Vin, Frugtvín og Mjød.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vittentligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 11te Mai dette Aar, saalydende:

Kapitel 1.

Om Salg og Skjænkning af Brændevin.

§ 1. 1. Brænderieiere samt Handelsborgere, som driver Omdestillation af raa Spiritus, jfr. Lov af 28de Juni 1887 om Brændevins Tilvirkning og Omdestillation, har Ret til at sælge Brændevin:

- i Partier paa 250 Liter og derover til alle og enhver, at levere paa én Gang, i ét Aar og til én Kjøber;
- i hvilket som helst Dele, dog ikke under $\frac{35}{100}$ Liter, til de til Salg og Skjænkning berettigede, til Udsørsel samt under Jagttagelse af de nærmere Bestemmelser, som gives af Kongen, til Anvendelse i teknisk, medicinsk eller videnskabeligt Diemed.

2. Dog skal Brænderier, som er anlagte, og Handelsborgere, som har begyndt Destillationsforretning efter Kundgjørelsen af Loven af 24de Juli 1894 om Brændevins Salg og Udskjænkning, alene kunne drive saadant Salg som ovenfor under 1ste Led, Bogstav b nævnt og Handelsborgere, som har begyndt Destillationsforretning efter Kundgjørelsen af nærværende Lov, kun, saalænge de benytter Rektifikationsapparat enten med en Produktionsevne af mindst 2 000 Liter pr. Døgn eller rummende en Paaskyldning af mindst 6 000 Liter.

§ 2. I Kjøbstæderne beholder de Handelsborgere, som ved nærværende Lovs Kundgjørelse har Ret til at drive Handel med Brændevin i Partier paa 250 Liter og derved, fremdeles saadan Ret, dog under Vilkaar som i § 1 Lit. a bestemt. Denne Ret overføres ikke paa deres Enker, medmindre Egteskabet er stiftet før 27de Juli 1894.

§ 3. Af det Salg, som af Brænderieiere og Destillatører efter § 1 a alene maa foretages i Partier paa 250 Liter og derved, saavel som af Handelsborgeres Partisalg efter § 2 erlægges en aarlig Afgift til Statskassen.

Fritagne for denne Afgift er de Brænderieiere, Destillatører og Handelsborgere, som inden November Maanedes Udgang til Politimesteren (Fogden) i vedkommende Landdistrikt eller til Magistraten i Kjøbstæderne har afgivet skriftlig Erklæring om, at de for Fremtiden frastriver sig Retten til Partisalg, saavel som de Handelsberettigede, som er i Besiddelse af Rettighed efter nærværende Lovs § 7, saalænge denne Rettighed vedvarer.

§ 4. Den i § 3 omhandlede Afgift fastsættes inden 15de Oktober af vedkommende Regjeringsdepartement for det følgende Aar, efterat Erklæring er indhentet fra vedkommende Herreds- eller Bystyre.

Den fastsættes efter Omsætningens antagelige Størrelse, dog ikke i noget Tilfælde med et mindre Beløb end Kr. 1 000,00 aarlig for hver berettiget.

Afgiften indbetales i to halvaarlige Terminer inden 15de Januar og 15de Juli, hver Gang med det halve.

Den, som ikke i ret Tid har betalt denne Afgift, taber for Fremtiden Retten til at drive Partisalg af Brændevin, men er lige fuldt forpligtet til at betale den for den løbende Termin skyldige Afgift.

Afgiften bliver i Tilfælde at inddrive ved Udpantning. I Konkursboer betragtes den lige med almindelig Gjæld uden Fortrinsret.

§ 5. I Kjøbstæderne maa Salg af Brændevin i mindre Dele end 250 Liter samt Skjænkning af Brændevin — med de i § 1 samt nedenfor i §§ 7, 8 og 9 nævnte Undtagelser — alene drives af Samlag, hvis Vedtagter er godkendte af Stedets By-

17 Mai.
No. 8.

17 Mai. styre og stadfæstede af Kongen. Samlagets Virksomhed kan omfatte enten Salg alene, Skjenkning alene eller begge Dele i Forening.

No. 8.

Antallet af Salgs- og Skjenkningssteder bestemmes af Bystyret. Valget af Bestyrer for hvert Salgs- og Skjenkested skal godkjendes af Magistrat og Formandskab.

Til Aktieiere i Samlag maa ikke uddeles mere end 5 Procent aarlig af den indbetalte Aktiekapitel.

§ 6. 1. Forinden den i forrige Paragraf omhandlede Godkjendelse af et Samlags Vedtægter finder Sted, skal det ved almindelig Afstemning, hvori samtlige inden Kommunen bosatte Mænd og Kvinder over 25 Aar, som ikke paa Grund af strafbar Handling er frakjendt de statsborgerlige Rettigheder eller er i noget i Grundlovens § 52 a nævnt Tilfælde, har Ret til at deltage, afgjøres, om Oprettelse eller fortsat Drift af Samlag til Salg og Skjenkning af Brændevin skal finde Sted inden Kjøbstadens Grænser.

2. Samlag kan ikke oprettes eller faa fornyet Godkjendelse af sine Vedtægter, dersom Flertallet af de i Sagen stemmeberettigede er mod det. Er et Samlag efter saadan Afstemning nedlagt, kræves der ved ny Afstemning Flertal af de i Sagen stemmeberettigede for, at Samlag igjen kan blive oprettet. Disse Afgjørelser gjælder for seks Aar, regnet fra det paafølgende Aars Begyndelse. Dog kan et Samlag, som er nedstemt, fortsætte sin Virksomhed til og med forstkommende 30te Juni. Afstemning kan kun finde Sted i de Aar, hvori der foretages Kommunevalg, og da senest inden fjorten Dage efter samme. Kommer der ikke inden Udløbet af Januar Maaned i det Aar, hvori det sjette Aar udløber, til Bystyret Forlangende om fornyet Afstemning fra saa mange af de i Sagen stemmeberettigede, at de udgjør mindst en Tyvendedel af de i det ved forrige Afstemning benyttede Mandtal opførte stemmeberettigede, forbliver den stedfundne Afgjørelse gjældende for de næste seks Aar, og saaledes videre fremover.

3. Mandtal over de stemmeberettigede føres af Magistraten og afsluttes samt udlægges til almindeligt Eftersyn Kl. 12 Middag den sjette Dag før Afstemningen. Klage over, at nogen urettelig ikke er optaget i Mandtallet, maa være indsendt til Magistraten inden Kl. 12 Middag den anden Dag før Afstemningen; Klage over, at nogen urettelig er indført i Mandtallet, kan fremsættes lige til Afstemningens Afslutning, forudsat, at Vedkommende ikke allerede har afgivet sin Stemme.

4. Afstemningen ledes af Magistrat og Formandskab. Den skal være bekendtgjort mindst tredive Dage forud og kan, hvor saadant findes hensigtsmæssigt, foregaa sogne- eller kredsvis.

Stemmegivningen sker hemmelig ved Sedler, paa hvilke der skal staa „ja“ eller „nei“. „Ja“ er for Samlags Oprettelse eller Fortsættelse, „nei“ imod. Stemmesedlerne skal være af hvidt Papir uden Underskrift.

5. Forkastes under Stemmegivningen Stemmesedler fra 17 Mai. Personer, som er opført i Mandtallet over de stemmeberettigede, No. 8. gjøres ved Udregningen af Stemmegivningens Resultat et tilsvarende Fradrag i de stemmeberettigedes Antal efter Mandtallet.

6. Hvor Afstemningsstyrets Paafjendelse af Klage over Mandtallet eller dets Forkastelse af en afgiven Stemme ikke har været enstemmig, kan ethvert Medlem af Mindretallet i Styret inden Kl. 12 Middag den tredje Dag efter Afstemningsdagen hos Magistraten forlange Paafjendelsen eller Forkastelsen forelagt vedkommende Regeringsdepartement til endelig Afgjørelse.

7. Nærmere Bestemmelser angaaende disse Afstemninger og hvad dermed staar i Forbindelse udfærdiges af Magistrat og Formandskab med Kongens Stadsfæstelse.

8. I Tiden nærmest efter nærværende Lovs Ikrafttræden bliver de ifølge tidligere Samlagsafstemninger bestaaende Forhold fremdeles gjældende indtil Udgangen af Aaret 1907 — uanset det Tidsrum, for hvilket disse Afgjørelser i Genhold til tidligere Bestemmelser skulde have været gjældende. Dog kan et Samlag, hvis Koncessionstid i det nævnte Aar endnu ikke er udløbet, fortsætte sin Virksomhed til Koncessionstidens Udløb. Forlangende om ny Afstemning i Forbindelse med de kommunale Valg i 1907 maa — overensstemmende med Reglerne i nærværende Paragrafs Punkt 2 — være indkommet inden Udløbet af samme Aars Januar Maaned. Fremkommer ikke saadant Forlangende, bliver den senest stedfundne Afgjørelse fremdeles gjældende for de næste seks Aar, fra Udgangen af Aaret 1907 at regne.

§ 7. 1. Bystyret kan i Genhold til Vedtægt, som er stadfæstet af Kongen, tildele Samlaget et bestemt Antal Rettigheder til Salg af Brændevin i ikke mindre Dele end $\frac{35}{100}$ Liter, hvilke Rettigheds Udøvelse af Magistrat og Formandskab kan overdrages Handelsberettigede paa et Aar ad Gangen.

2. I Vedtægten bliver at bestemme:

- a. hvilken Art af Handel kan forenes med Brændevinsalget;
- b. Minimum af den Afgift, som Samlaget kan fordre, og som for hver enkelt fastsættes efter Omsætningens antagelige Størrelse, dog ikke i noget Tilfælde med et mindre Beløb end Kr. 10 000,00 aarlig for hver berettiget. Afgiften fastsættes inden 15de Oktober af vedkommende Regeringsdepartement for det følgende Aar, efterat Erklæring er indhentet fra vedkommende Magistrat og Formandskab. Den betales i to halvårlige Terminer inden 15de Januar og 15de Juli, hver Gang med det halve;
- c. de øvrige Betingelser, paa hvilke Rettigheden bliver at overdrage Vedkommende.

§ 8. 1. Ved lignende Vedtægt som i § 7 omhandlet kan Bystyret tildele Samlaget et bestemt Antal Rettigheder til Skjænk-

17 Mai. ning af Brændevin, hvilke Rettigheders Udøvelse paa samme Maade
No. 8. som i § 7 bestemt kan overdrages til Hotelverter, Verter for
sluttede Selskaber og Restauratører ved Kursteder med den Virkning,
at de alene kan skænke til henholdsvis de hos dem boende Reisende,
Selskabets Medlemmer og Gæster ved Kurstedet.

2. § Bedtægten bliver at bestemme:

a. Minimum af den Afgift, som Samlaget kan fordrø, og som
for hver enkelt fastsættes efter Bedriftens Bestaanden og Om-
sætningens antagelige Størrelse. Med Afgiftens Fastsættelse
og Indbetaling forholdes forøvrigt som i § 7 bestemt;

b. de øvrige Betingelser, paa hvilke Rettigheden bliver at over-
drage Vedkommende.

§ 9. De, som for Tiden i Henhold til Lov af 6te Septem-
ber 1845 § 3 har Ret til Salg af Brændevin i maalt enten alene
eller i Forening med Skjenkning, beholder fremdeles denne Ret,
dog saaledes, at Salget ikke maa foregaa i mindre Dele end ³⁵/₁₀₀
Liter. De har at erlægge til Samlaget en aarlig Afgift, med hvis
Fastsættelse og Indbetaling forholdes som i § 7 bestemt. Paa
samme Maade fastsættes Afgiften i Byer, hvor der ikke er Samlag,
og af Afgiften indbetales i dette Tilfælde 35 pCt. til vedkommende
Bykassø og 65 pCt. gennem Stedets Oppebørselsbetjent til Stats-
kassen.

§ 10. 1. De, som for Tiden har Ret til Salg og Skjenk-
ning af Brændevin paa Landet, beholder fremdeles denne Ret,
saaledes som den er dem hjemlet ved deres Bevillinger, dog saa-
ledes, at de Rettigheder, som kun er tilstaaet indtil videre, ophører
jævnfør 1ste Januar 1906.

2. Forøvrigt maa paa Landet Salg af Brændevin alene fore-
gaa fra Brænderier, saaledes som omhandlet i § 1, og Skjenkning
alene foregaa med Hjemmel af kongelig Bevilling, hvis Med-
delelse er betinget af Herredsstyrets Anbefaling. Bevilling til
Skjenkning maa alene tilstaaes Gæstgivere, Hotelverter og Restaura-
tører ved Kursteder med den Virkning, at de alene kan skænke til
henholdsvis de hos dem boende Reisende og Gæster. Skjenke-
retten kan tilstaaes enten for det hele Aar eller for en kortere Tid
og forøvrigt paa nærmere Bilkar, som af Herredsstyret maatte
være opstillede. Ingen maa have Skjenkning af Brændevin paa
mere end et Sted.

§ 11. Enhver, som med Hjemmel af kongelig Bevilling i
Henhold til foranstaaende § 10 sælger eller skænker Brændevin, og
som ikke ved en inden 31te November afgivet Erklæring har fra-
sagt sig sin Ret, erlægges en særskilt Afgift, hvoraf 35 pCt. tilfal-
der vedkommende Herredskasse og Resten indbetales gennem Stedets
Oppebørselsbetjent i Statskassen.

Afgiften fastsættes inden 15de Oktober af Herredsstyret for
det følgende Aar efter Bedriftens Bestaanden og den antagelige

Størrelse af Omsætningen og betales i to halvårlige Terminer inden 15de Januar og 15de Juli, hver Gang med det halve. 17 Mai. No. 8.

Den, som ikke i ret Tid har betalt denne Afgift, taber Rettigheden, at regne fra den Termin, ved hvilken Forsømmelsen fandt Sted, og er lige fuldt pligtig at betale den for Aaret skyldige Afgift, som i Tilfælde af manglende Betaling skal inddrives ved Udpantning.

Den saaledes tabte Rettighed maa ikke gjengives nogen ved ny Bevilling, uden at den skyldige Afgift er betalt. Undtagelse fra disse Forskrifter finder kun Sted, naar den afgiftspligtige Næring ophører ved den berettigedes Død eller Konkurs, da Afgiften i disse Tilfælde alene svares for den løbende Termin. I Konkursboer betragtes Afgiften lige med almindelig Gjæld uden Fortrinsret.

§ 12. 1. Skjænkning af Brændevin ombord i Dampskibe maa kun foregaa efter dertil meddelt kongelig Bevilling, efterat vedkommende kommunale Myndigheders Udtalelse i hvert enkelt Tilfælde i det Omfang, som maatte paatræves, er indhentet. I Bevillingen bestemmes, om og i hvilken Udstrækning Skjænkning skal være underkastet de i § 16 nævnte Tidsindskrænkninger.

2. Med Hjemmel af Bevillingen kan alene skænkes til de ombordværende Passagerer samt, forsaavidt Foreren tilstøder det, til Mandskabet og andre, som stadig følger Fartøiet.

3. For disse Rettigheder betales en aarlig Afgift til Statskassen gennem Oppebørselsbetjenten paa det Sted, hvor Skibet hører hjemme. Afgiften fastsættes til Kr. 100,00 for hvert Kalenderaar, uanset paa hvilken Tid af Aaret Bevillingen meddeles, og betales inden hvert Aars 15de Januar eller, hvis Bevillingen først meddeles efter den 15de Januar, inden fjorten Dage efter Bevil- lingen's Datum. Er Afgiften ikke betalt i rette Tid, tabes Rettig- heden, som ikke kan erhverves tilbage, før den skyldige Afgift er betalt.

§ 13. Samlagets Regnskaber føres efter Skemaer, som udfærdiges af vedkommende Departement, og revideres hvert Aar af to Revisorer, hvoraf en vælges af vedkommende Bystyre og en af Overøvrigheden. Revisorernes Godtgjørelse bestemmes af Overøvrigheden efter indhentet Erklæring fra Samlaget og udredes af dette. De nærmere Bestemmelser om Tiden for Regnskabernes Afslæggelse og deres Revision m. v. fastsættes af vedkommende De- partement, som ogsaa deciderer Regnskaberne.

§ 14. 1. Naar et Samlags Regnskaber er deciderede, til- falder af Nettofortjenesten 15 pCt. Samlagets Kommune, 10 pCt. Samlaget og 10 pCt. vedkommende Departement til Fordeling mellem samtlige Amtskommuner i Forhold til Folkemængden.

I de nærmeste Aar efter denne Lovs Ikrafttræden skal den Samlaget tilfaldende Andel forøges og den til Fordeling mellem

17 Mai. Amtskommunerne bestemte Andel formindskes med følgende Procenter
No. 8. af Nettofortjenesten:

	for første Aar med 8 Pct.
"	andet ——" 6 "
"	tredie ——" 4 "
og "	fjerde ——" 2 "

De Samlaget og Amtskommunerne tilfaldne Midler skal anvendes til almenyttige Formaal og veldædige Diemed af saadan Art, at Kommunerne ikke efter Lovgivningen pligter at sørge for samme.

2. Resten af Samlagets Nettofortjeneste indbetales gennem Stedets Oppebørselsbetjent i Statskassen.

§ 15. De Indtægter, som i Henhold til foranstaaende Paragrafs 2det Led samt i Henhold til §§ 3, 9, 11 og 12 maatte tilfalde Statskassen, bliver overensstemmende med Lov af 29de Mai 1901 indtil Udgangen af Aaret 1910 at overføre til det af Stortinget bevilgede Fond for Invalid- og Alderdomsforsikring. Senere bliver disse Indtægter at oplægge til et Fond, hvis Midler forvaltes og gøres frugtbringende efter Kongens nærmere Bestemmelse, og om hvis Benyttelse bliver at bestemme ved særskilt Lov.

§ 16. Salg eller Skjænkning af Brændevin maa ikke finde Sted fra Kl. 10 Aften til Kl. 8 Morgen, heller ikke efter Kl. 1 Eftermiddag Dagen før Søn- og Helligdage, ligesaa lidt som paa selve disse Dage. Dog kan Departementet efter Kommunestyrets Unbefaling forandre Tiden Kl. 10 Aften til Kl. 12 Aften. Politimesteren kan ved Leiligheder, naar en større Samling af Mennesker finder Sted, f. Ex. under Markeder, ved Valg, Paamonstringer eller lignende, bestemme yderligere Tidsindskrænkninger.

Kapitel 2.

Om Skjænkning af Ol, Vin, Frugtvin og Mjød.

§ 17. Ret til Skjænkning af Ol, Vin, Frugtvin og Mjød er Gjenstand for Bevilling.

§ 18. Bevillingen kan enten være almindelig eller lyde paa indskrænket Ret, saaledes at Skjænkning af de heromhandlede Drikkevarer alene maa foregaa til Reisende, til Spisegjester eller til Medlemmer af sluttet Selskab i detses Lokale. Derhos kan der gives almindelig Bevilling paa Skjænkning kun af alkoholsvagt Ol, hvorved i denne Lov forstaaes Ol, som indeholder under $2\frac{1}{4}$ Begtprocent Alkohol.

§ 19. 1. Bevilling kan — undtagen for Samlags Bevillinger, saaledes som nedenfor i § 23 bestemt — kun meddeles fuldmægtig Mand eller Kvinde og maa — med den samme Undtagelse — ikke udøves samtidig paa flere Steder inden Herredet eller Kjøbstaden. Den skal lyde paa, enten at Rettigheden ophører

paa Aarets sidste Dag inden et Tidsrum, som ikke maa overskride 17 Mai.
tre Aar fra Rettighedens Begyndelse, og som nærmere fastsættes No. 8.
ved hver Bevillings Meddelelse, eller paa, at den alene skal kunne
udøves en bestemt Del af Aaret, saasom i Turisttiden eller Bade-
tiden, eller endelig paa, at den kun maa udøves ved enkelt bestemt
Leilighed.

2. For enhver Bevilling kan derhos bestemmes,

- a. at en almindelig eller indskrænket Ret kun maa udøves i be-
stemte Lokaler eller paa bestemte Steder;
- b. at en almindelig Ret paa Landet ikke maa udøves under
Kirketjeneste, offentligt Valg, Ting eller Løsoerauktion inden
en Afstand af 1 Km. fra Forretningsstedet i Tidsrummet fra
to Timer før Forretningens Begyndelse til to Timer efter dens
Tilendebringelse;
- c. at Varietè- og lignende Præstationer ikke maa finde Sted i
Bevertningslokale eller visse Dele af eller Tilliggelser til samme.

§ 20. 1. Bevilling meddeles paa Landet af Herredsstyret
og i Kjøbstæderne af Bystyret eller — efter dets Bemyndigelse —
af Magistrat og Formandskab, og skal herunder ved Valget af
Personer de Hensyn, som vækker Formodning om, at Rettigheden
ikke vil blive misbrugt, komme i fremherskende Betragtning.

2. Afgjørelsen træffes, efterat Politiets Erklæring er indhentet.

§ 21. Bevillingen udstedes paa Landet af Ordføreren og i
Kjøbstæderne af Magistraten overensstemmende med Formular, ud-
færdiget af vedkommende Regjeringsdepartement.

§ 22. I Kjøbstæderne afgiver Bystyret aarlig Bestemmelse
om det Tal, som det ansees tjenligt, at de almindelige Rettigheder
— herved intet Hensyn taget til Skjænkning af alkoholsvagt Ol —
indskrænkes til i det følgende Aar. Denne Bestemmelse er dog ikke
til Ginder for, at Bevillinger udenfor Tallet meddeles i særegne
Tilfælde paa Grunde, som Bystyret eller — efter dets Bemyn-
digelse — Magistrat og Formandskab finder tilstrækkelige.

§ 23. 1. Bevilling til Skjænkning af de i dette Kapitel
omhandlede Drikkevarer kan for et Tidsrum af indtil seks Aar ad
Gangen ogsaa meddeles Samlag, hvis Vedtægter er godkendte af
Stedets Herredsstyre eller Bystyre og stadfæstede af Kongen. Her-
redsstyret eller Bystyret kan derhos bestemme, at almindelig Skjæn-
keret ikke samtidig maa meddeles nogen anden inden Herredet eller
Kjøbstaden. Dette gjælder dog ikke Skjænkning af alkoholsvagt Ol.

2. Saadant Samlag kan have Medlemmer, som efter sin
borgerlige Stilling ikke i eget Navn kan faa Bevilling til denne
Næring.

3. Antallet af Skjænksteder bestemmes og Valg af Bestyrer
for hvert Skjænksted samt Skjænkstedets Beliggenhed og Lokale
godkjendes paa Landet af Herredsstyret og i Kjøbstæderne af Magi-
strat og Formandskab.

17 Mai.
No. 8.

4. Til Aktieiere i Samlag maa ikke udbetales mere end 5 Procent aarlig af den indbetalte Aktiekapital.

§ 24. Intet skal være til Hinders for, at der i Kjøbstæderne bevilges et og samme Samlag Ret saavel til at sælge og skænke Brændevin som til at skænke de i dette Kapitel omhandlede Drikkevarer.

§ 25. Samlagets mulige Netto-Overskud ved Salg og Skjænkning af de i dette Kapitel omhandlede Drikkevarer anvendes til almennyttige Formaal eller velbædige Diemed af saadan Art, som Herredet eller Kommunen efter Lovgivningen ikke selv pligter at sørge for, saasom Udruelighedens Fremme gennem Afholdsforeninger eller paa anden Maade.

§ 26. 1. Restauratører paa Dampstibe kan af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, meddeles Bevilling til at skænke de i dette Kapitel omhandlede Drikkevarer til ombordværende Passagerer samt, hvis Tørreren tilstøder det, til Mandskabet og andre, som stadig følger Fartøiet. Saadan Bevilling kan kun gives, efterat Udtalelse er indhentet fra vedkommende kommunale Myndigheder i den Udstrækning, som Bevillingens Udsteder i hvert enkelt Tilfælde finder paakrævet.

2. Efter Bevilling af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, skal det være Jernbanestyrelsen tilladt i egne dertil indrettede Jernbanevogne eller Afdelinger af saadanne paa længere Ruter i Forbindelse med Beværtning med Mad og Drikke at skænke Øl og Vin til Reisende under Jagttagelse af de nærmere Bestemmelser, som fastsættes med Bifald af vedkommende Departement.

3. Paa Landet ved eller i Nærheden af militære Ovespladse, inden en Afstand af 1 km. fra disse, maa Salg eller Skjænkning af de i dette Kapitel omhandlede Drikkevarer i den Tid, Øvelserne paagaar, ikke finde Sted uden Samtykke af vedkommende militære Myndigheder og under Jagttagelse af de nærmere Forskrifter, som disse maatte fastsætte. I Tvisttilfælde skal det være overladt vedkommende Departement at træffe den endelige Afgjørelse.

§ 27. 1. Herredsstyret paa Landet og Bystyret i Byerne kan bestemme Indskrænkning i den Tid, i hvilken de almindelige Skjænkerettigheder maa udøves. Denne Indskrænkning maa dog ikke i de Kommuner, hvor Samlag til Salg og Skjænkning af Brændevin er oprettet, gaa videre, end for Skjænkning af Brændevin er fastsat.

2. Herredsstyret kan bemyndige Lensmanden til for enkelt bestemt Leilighed at tillade Skjænkning af de i dette Kapitel omhandlede Drikkevarer samt ligeledes for enkelt bestemt Leilighed at gjøre særlige Undtagelser fra de i Genhold til nærværende Paragrafs 1ste Led fastsatte Tidsindskrænkninger.

3. I Kjøbstæderne kan Bystyret ved en Politimesteren meddelt almindelig Bemyndigelse overlade til ham for enkelt bestemt Leilighed at gjøre særlige Undtagelser fra de i Genhold til 1ste Led

fastsatte Tidsindskrænkninger saavel som til for enkelt bestemt Velighed 17 Mai.
at tillade, at en Skjenkeret udøves paa et andet Sted eller i et No. 8.
andet Lokale end det i Henhold til § 19 bestemte.

§ 28. 1. Paa Landet kan Herredsstyret og i Kjøbstæderne Bystyret undergive Skjenkning af de i dette Kapitel omhandlede Drikkevarer en særlig Afgift af indtil Kr. 600.00 paa Landet og indtil Kr. 1 200.00 i Kjøbstæderne, hvilken Grænse dog af Herredsstyret eller Bystyret ved en almindelig Bestemmelse, som bliver at undergive Kongens Afgjørelse, kan forhøies, saafremt særlige Forhold efter disse Myndigheders Skjon gjør dette ønskeligt.

2. Paa Landet kan Afgift paalægges enten alle eller nogle af dem, som har erholdt Bevilling til Skjenkning af de omhandlede Drikkevarer, med et efter hver enkelt antagelige Omsætning og Arten af de udsjænkede Drikkevarer afpasset Beløb inden ovennævnte Grænse.

3. I Kjøbstæderne skal Afgiften fastsættes til et for alle almindelige Skjenkerettigheder lige Beløb.

Den, som efter § 18 har en indskrænket Ret eller Ret til kun at skænke alkoholsvagt *Ol*, erlægger for det første Aar en Afgift af indtil Kr. 100.00. For den følgende Tid bliver Afgiften at paaligne ham af Vigningskommissionen efter hans Næring som Skjenkevert. Afgiften maa dog ikke overskride den almindelige Afgift paa Stedet. Den, som faar sin Bevilling fornyet, anses med Hensyn til Afgiftens Ansættelse ikke som ny Skjenkevert.

4. Formandskabet kan tilstaa Indehaverne af indskrænkede Rettigheder saavel som de Personer, som, forinden Paabudet om Afgift efter Lov af 18de Mai 1860 blev gjort gjældende for Stedet, ved Siden af anden Husnæring drev en ringe Skjenkning af de i dette Kapitel omhandlede Drikkevarer, fritagelse for eller Medsættelse i Afgiften.

5. For Skjenkning paa Dampstibe og i Jernbanevogne betales ikke Afgift.

6. De, som for Tiden har Ret til Skjenkning i Medhold af Lov af 18de Mai 1860, skal svare samme Afgift som den paa Stedet for almindelige Skjenkerettigheder bestemte. Disse Skjenkeberettigede overfører ikke sin Ret paa sine Enker, forsaavidt Egteskabet først er stiftet, efter at Lov af 9de Mai 1891 om Forandring i *Ol*- og Vinlovgivningen traadte i Kraft.

§ 29. 1. For Afgiften tilstodes intet Afslag i de den Afgiftspligtige paahvilende almindelige kommunale Skatter. Den tilfalder paa Landet Herredskassen eller i Herred, som omfatter flere Fattigdistrikter, vedkommende Fattigkasse og i Kjøbstæderne Bykassen.

2. Afgiften for det løbende Aar indbetales inden 15de Januar og 15de Juli, hver Gang med det halve.

§ 30. Afgiften bliver i Tilfælde af manglende Betaling at

17 Mai. inddrive ved Udplantning. I Konkursboer betragtes den lige med No. 8. almindelig Gjæld uden Fortrinsret.

§ 31. Den, som ikke inden de foreskrevne Terminer har betalt den ham paalagte særlige Afgift, skal være uberettiget til at skjænke de her omhandlede Drikkevarer, indtil Afgiften er betalt.

Kapitel 3.

Om Salg af Øl, Vin, Frugtvin og Mjød.

§ 32. 1. Salg af Øl er, naar ikke anden Bestemmelse i Medhold af følgende Paragraf er truffet, en fri Næring.

2. Salg af Vin, Frugtvin og Mjød er paa Landet — bortseet fra den ved Lov om Handelen af 8de August 1842 §§ 14 og 15 hjemlede Salgsret — betinget af Landhandlerret, naar ikke Bestemmelse i Henhold til følgende Paragraf er truffet, og i Kjøbstæderne — bortseet fra den ved nysnævnte Lov om Handelen §§ 14, 15, 21 og 22 hjemlede Salgsret — betinget af Handelsret efter samme Lovs §§ 1 og 2.

§ 33. 1. Herredsstyret paa Landet kan bestemme, at saabel Partisalg som Smaasalg af de i dette Kapitel omhandlede Drikkevarer skal være forbudt andre end dem, som vinder Bevilling paa saadan Næring. I Kjøbstæderne kan Bystyret træffe den samme Bestemmelse for Smaasalgs Bedkommende. Saadan Bestemmelse kan fattes om alle eller kun om enkelt eller enkelte af disse Drikkevarer.

2. Ved Partisalg forstaaes i denne Lov Salg af mindst 40 Liter, 50 hele eller 100 halve Glasfer, at leveres paa én Gang og til én Kjøber.

§ 34. Med Hensyn til de i § 33 omhandlede Bevillingers Meddelelse og Udsærdigelse, deres Udøvelse og Varighed gjælder det samme, som i denne Lovs §§ 19, 20 og 21 er foreskrevet om Skjænkning.

§ 35. De i § 33 omhandlede Bevillinger kan ogsaa meddeles saadant Samlag, som omhandles i denne Lovs §§ 23, 24 og 25, paa de sammesteds nævnte Vilkaar. Paa Landet fastsættes Afgiftens Størrelse under et for Skjænkning og Salg.

§ 36. 1. Bestemmelse om, at Partisalg eller Smaasalg af Øl skal være undergivet Bevilling, er ikke til Hinder for, at Øl afhændes umiddelbart fra Bryggeri, og heller ikke for, at det paa sædvanlig Maade fra Bryggeri eller salgsberettiget Øllager bringes om til Kjøbernes Bopæl eller til Salgs- eller Skjænksted, dog ikke paa Søn- og Helligdage og, for Landets Bedkommende, heller ikke efter Kl. 5 Eftermiddagen for disse Dage. Salg af Øl under Ombringelsen skal dog ikke være tilladt.

2. Herredsstyret kan med $\frac{2}{3}$ Flertal bestemme, at Salg af Øl umiddelbart fra Bryggeri eller Øllager skal være forbudt under

et vist Kvantum, samt at al Ombringelse af Øl inden Herredet ligeledes skal være forbudt. 17 Mai.
No. 8.

3. Bestemmelser, som afgives i Medhold af nærværende Paragrafs 2det Led, kan ikke gøres gjældende for alkoholsvagt Øl.

4. Der skal intet være til Hinder for, at Gaardbrugere i Overensstemmelse med § 20 i Lov om Tilvirkning af Malt af 12te Oktober 1857 forsyner sine Husmænd og Arbeidere ved Gaardsbruget med Øl, som de selv har tilvirket af ubeskattet Malt.

5. Bestemmelse om, at Partisalg eller Smaasalg af Frugtvin skal være undergivet Bevilling, er ikke til Hinder for, at Frugtvin af indenlandsk Tilvirkning af ikke over 9 Volumprocent (7.23 Begtprocent) Alkohol af Producenten kan sælges i hvilket som helst Kvantum til de til Salg eller Skjænkning berettigede.

§ 37. Almindelig Bevilling til Skjænkning af de i dette Kapitel omhandlede Drikkevarer medfører paa Landet tillige Ret til ethvert Salg af disse og i Kjøbstæderne til Smaasalg af Øl uden særskilt Bevilling.

§ 38. Hvad der i nærværende Lovs §§ 28, 29, 30, 31 og 50 er foreskrevet om Afgift af Skjænkning paa Landet finder sammebeds ogsaa Anvendelse paa Afgift af Salg.

§ 39. 1. I Kjøbstæderne kan Bystyret undergive Smaasalg af Vin en særlig Afgift af indtil Kr. 100.00. Afgiftens Størrelse, der skal være ens for alle, fastsættes inden hvert Aars 15de Oktober.

2. Afgiften tilfalder Bykassen, og for samme tilstede intet Afslag i de den afgiftspligtige paahvilende almindelige kommunale Satter. Den indbetales i to halvaarlige Terminer inden 15de Januar og 15de Juli, hver Gang med det halve.

3. Fritagne for denne Afgift er de berettigede, som inden 30te November har afgivet skriftlig Erklæring til Bystyret om, at de for Fremtiden frasriver sig Retten til Smaasalg.

4. Den, som ikke i ret Tid har indbetalt Afgiften, taber Retten til at drive Smaasalg af Vin, at regne fra den Tid, ved hvilken Forsømmelsen fandt Sted, og er lige fuldt pligtig at betale den for Aaret skyldige Afgift, som i Tilfælde af manglende Betaling skal inddrives ved Upplantning.

Undtagelse fra disse Forfrister finder kun Sted, naar den afgiftspligtige Mæring ophører ved den berettigedes Død eller Konkurs, da Afgiften i disse Tilfælde alene svares for den løbende Termin. I Konkurstilfælde betragtes Afgiften lige med almindelig Gjæld uden Fortrinsret.

5. Den, der ikke har betalt skyldig Afgift, maa ikke meddeles Bevilling til Smaasalg af Vin.

§ 40. Herredsstyret paa Landet og Bystyret i Kjøbstæderne kan, hvad enten Smaasalget er bundet til Bevilling eller ikke, underkaste det den samme Tidsindskrænkning som Udskjænkningen.

17 Mai.
No. 8.

Kapitel 4.

Om Indløsning af ældre Salgs- og Skjænkerettigheder.

§ 41. Livsvarige Rettigheder til Partisalg, Smaasalg eller Skjænkning af de i denne Lov omhandlede Drikkevarer kan af Stedets Bystyre eller Herredsstyre besluttes indløste. Beslutningen kan angaa samtlige de nævnte Rettigheder paa Stedet eller enkelte af dem. Den er ikke gyldig, medmindre den stadfæstes af Kongen.

§ 42. Den Erstatning, som tilkommer Rettighedshaveren, bestemmes ved lovligt Skjøn, afgivet af fire eller, i Tilfælde af Overfjøn, af otte Mænd, som udnævnes af Kongen. Forslagsmægling bortfalder. Overfjøn maa forlanges inden seks Uger fra Underfjønnet's Slutning. Udgifterne ved Overfjønnet, som i ethvert Tilfælde foranstattes iverksat af Kommunen, bæres af Rettighedshaveren, naar han har forlangt det, og det gaar ham imod.

§ 43. Rettigheden ophører ved Udgangen af det Aar, i hvilket Skjønnet afgives, forsaavidt der fra den endelige Afgjørelse til Aarets Udgang er et saa langt Tidsrum som seks Maaneder, men i modsat Fald ved det følgende Aars Udgang, og fra samme Tid beregnes Erstatningen. Denne bestemmes til et vist aarligt Beløb, i Almindelighed svarende til den Indtægt, som Rettighedshaveren skønnes i Gjennemsnit af de tre sidste Aar at have havt af den med Rettigheden forbundne Møring; dog kan Skjønsmændene gjøre Forandring heri, dersom Indtægten af særegne Grunde i disse Aar har været større eller mindre, end den i Fremtiden antages at ville blive.

§ 44. Erstatningen udbetales af Stedets Bykasse eller Herredskasse — mod Refusion af Samlag, om saadant findes paa Stedet — hver 30te Juni og 31te December, sidste Gang ved Udløbet af det Aar, i hvilket Rettighedshaveren eller, dersom Rettigheden tilkommer to Egtesæller, den længstlevende af disse er afgaaet ved Døden.

§ 45. Rettigheder til Salg og Skjænkning af Brændevin, der er bundet til en viss Eiendom, kan indløses af Staten. Erstatningen bliver overensstemmende med Forfristerne i foranstaaende § 42 og § 43, 1ste Punktum at fastsætte med et Beløb én Gang for alle.

Kapitel 5.

Almindelige Bestemmelser.

§ 46. 1. Ved Frugtvin forstaaes i denne Lov en af Frugt-, Ber- eller Plantesaft gennem Alkoholgæring tilvirket Drik, der ikke indeholder over 15 Volumprocent (12,15 Begtprocent) Alkohol.

2. Ved Vin forstaaes i denne Lov en af Druesaft gennem Alkoholgæring tilvirket Drik, der ikke indeholder over 21 Volumprocent (17,11 Begtprocent) Alkohol.

3. Enhver med Brændevin blandet eller tilberedt Drik, 17 Mai.
Frugtvin af større Alkoholsstyrke end 15 Volumprocent og Vin af No. 8.
større Alkoholsstyrke end 21 Volumprucent bliver efter nærværende
Lov at anse som Brændevin.

§ 47. Opgave over enhver til Skjænkning eller Salg meddelt
Ret med de til til samme knyttede Vilkaar bliver at tilstille Ste-
dets Politii.

§ 48. 1. Som Skjænkning ansees det, naar den, som
sælger de i denne Lov omhandlede Drillevarer, tillader, at noget
af det solgte paa Stedet fortæres, eller naar det ham bitterlig
fortæres i Dele af hans Hus, som han har Raadighed over, eller
paa andre i hans Besiddelse værende Steder eller paa Husets nær-
meste Tilliggelser

2. Bestyrer af Skjænksted eller Salgssted for Samlag har
ligeoverfor det Offentlige samme Ansvar, som ellers paahviler den,
som i eget Navn har erhvervet Ret til Skjænkning eller Salg.

§ 49. 1. Ingen maa optage Bestilling paa Brændevin i
Partier eller mindre Dele, medmindre Bestillingen gjøres af nogen
til Salg eller Skjænkning af Brændevin berettiget.

2. Mod Efterkrav maa Brændevin i Partier eller mindre
Dele ikke sælges til nogen, som ikke er berettiget til Salg eller
Skjænkning af Brændevin.

§ 50. 1. Beslutninger, som fattes af Herredsstyre eller
Bystyre i Henshold til nærværende Lovs § 23, 1ste Led 2det
Punktum, § 27, 1ste Led, § 28, 1ste og tredje Led — jfr. § 38 —,
§ 33, § 36, 2det Led, § 39, 1ste Led og § 40, bliver at bekendt-
gjøre inden Oktober Maanedes Udgang paa den Maade, som Herreds-
eller Bystyret bestemmer, hvorefter de træder i Kraft fra næste
Mars Begyndelse.

2. Samme Regel bliver at iagttage, naar saadanne Beslut-
ninger omgjøres.

§ 51. 1. Med Hensyn til Anvendelsen af denne Lov ansees
Ladested, som har eget Bystyre, lige med Kjøbstad.

2. Derhos kan de for Kjøbstæderne gjældende Bestemmelser
helt eller delvis efter Andragende fra vedkommende Herredsstyre af
Kongen gjøres anvendelige for Strandsteder og andre bymæssig
bebyggede Strækninger paa Landets Grund.

Kapitel 6.

Om Straf og Paatale.

§ 52. 1. Skjænkning eller Salg, som ifølge denne Lov
eller de med Gjæmmel af samme givne Bestemmelser er uberettiget,
straffes som i den almindelige borgerlige Straffelov § 332 bestemt.

2. Skjænkning eller Afhændelse af Brændevin, som finder
Sted i Forbindelse med Kjøb eller Salg fra Vareboder eller andre

17 Mai. almindelige Salgssteder, eller som — ligeledes i Forbindelse med
No. 8. Kjøb eller Salg — finder Sted under de almindelige Fiskerier eller ved Besøg hos Fjeldfinnerne i deres Byer eller ved deres Busskap, ansees som ulovlig, selv om Skjænkningen eller Afhændelsen er skeet uden Betaling.

3. Som ulovlig Skjænkning ansees det ligeledes, naar de, som mod Betaling bevrter med Spijs eller Drik, holder Reglebane, Billard eller besatter sig med andet saadant Erhverv, uagtet de ikke er berettigede til Skjænkning, uden Betaling skjenker Brændevin til sine Gjæster.

4. Med Bøder straffes den, som

- a. gjør sig skyldig i ulovlig Optagelse af Bestillinger (§ 49);
- b. uddeler eller lader uddele Brændevin ved Kirke, paa Tjinge, ved Auktioner eller anden offentlig Forsamling.

5. Derhos skal de Drikkevarer, som forefindes hos den skyldige, i saa stort Kvantum, som efter Handlingens Beskaffenhed og Omstændighederne forøvrigt findes passende, anholdes til Konfiskation, og det ved hver enkelt Overtrædelse uden Hensyn til, at den øvrige Straf flyder sammen med Straffen for den tidligere Overtrædelse, som staar under Paatale. Dog bortfalder Konfiskationen, naar det ulovlige alene bestaar i Overskridelse af Tiden (§§ 27 og 40) eller deri, at den, som har en begrænset Ret, overskrider denne ved at skjenke eller sælge til andre, end det er ham tilladt.

6. I Skjenkningslokale (Kafé), hvis Indehaver som Følge af fastsat Tidsindskrænkning eller manglende Bevilling ikke har Ret til at skjenke Brændevin, og i dets til Skjænkning benyttede Tiliggelser skal det under Straf af Bøder være forbudt Gjæsterne at fortære eller traktere med Brændevin, som er medbragt af dem, saavel som Verten og hans Folk at tillade, udtryffeligt eller stiltiende, saadan Fortæring eller Traktering.

§ 53. Med Bøder straffes den, som under en som Næringsvei drevne Skjænkning af de her omhandlede Drikkevarer mod Politiets Forbud

- a. foranstalter eller tillader nogen Afbenyttelse af Bevertningsstedet eller Tiliggelser, som medfører forstyrrende Støi for andre af Husets Beboere eller omboende, eller
- b. tillader Spil med Kort, Terninger og lignende paa Bevertningsstedet eller Tiliggelser.

§ 54. Med Bøder straffes enhver bosiddende, som stiltiende eller udtryffeligt tillader løse og ledige Personer at samles i hans Hus for der at hemsidde og fortære Brændevin, som de selv anskaffer.

§ 55. 1. Hvis den, som tidligere er straffet efter § 52, inden to Aar paany forser sig mod nogen af de i sidstnævnte Paragraf indeholdte Bestemmelser, kan han, naar Forseelsen har fundet Sted under Udøvelsen af Næringsvei, for en Tid af indtil fem Aar eller for bestandig fratjendes Retten til at fortsætte samme.

2. Hvis nogen, som, enten efterat nærværende Lov er traadt i Kraft eller tidligere har erhvervet Ret til Skjænkning eller Salg, dømmes til Fængsel for en af de Forbrydelser, som omhandles i 15de, 17de, 18de, 24de, 25de, 26de, 27de og 31te Kapitel i den almindelige borgerlige Straffelov af 22de Mai 1902, fortabes denne Ret. 17 Mai. No. 8.

§ 56. Den, som efter forhen gjældende Lov er straffet for en Handling, for hvilken der i denne Lov i Gjentagelsestilsælde er bestemt højere Straf, og som paany deri gjør sig skyldig, straffes, som om han forhen havde været dømt efter denne Lov.

Kapitel 7.

Slutningsbestemmelser.

§ 57. 1. Nærværende Lov træder i Kraft fra 1ste Januar 1905.

2. Fra samme Tid ophæves Lov om Brændevins Salg og Udsjænkning af 24de Juli 1894 med Tillægslove af 6te August 1897 og 13de December 1900, Lov om Udsjænkning og Udsalg af Øl, Vin, Mjød og Cider i Kjøbstæderne og Ladestederne af 18de Juni 1884 med Tillægslove af 29de Juni 1888, 9de Mai 1891, 20de Juli 1893 og 12te Juni 1895, Lov om Udsjænkning og Udsalg af Øl, Vin, Mjød og Cider paa Landet af 18de Juni 1884 med Tillægslove af 29de Juni 1888, 20de Juli 1893 og 12te Juni 1895 samt endvidere enhver anden Bestemmelse, som maatte staa i Strid med nogen Bestemmelse i nærværende Lov.

Saa længe Lov om Løsgjængerer, Betleri og Drukkenstab af 31te Mai 1900 ikke er traadt i Kraft, vedbliver dog Lovene af 18de Juni 1884 om Udsjænkning og Udsalg af Øl, Vin m. m., henholdsvis for Kjøbstæderne og Ladestederne §§ 28 og 29 og for Landet §§ 18 og 19, og Lov af 24de Juli 1894 om Brændevins Salg og Udsjænkning § 24 og § 25, 2det og 3die Punktum at gjælde.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Rigets Segl.

Givet i Kristiania den 17de Mai 1904.

(L. S.)

Efter Hans Majestæts Kongens naadigste Befaling:

J. Hagerup. B. Kildal. Strugstad. J. Schønning.
Hauge. A. Hansen. Chr. P. Mathiesen.

Lehmann.

Udgiver: Fred. T. Salicath.